

De Koude Oorlog | antwoorden

1. Groot-Brittannië en Frankrijk waren voor WOII supermachten maar na WOII niet meer.
2. Groot-Brittannië en Frankrijk hadden in WOII zoveel schade opgelopen dat ze door andere landen voorbij gestreefd werden.
3. Het onafhankelijk worden van kolonies heet **dekolonisatie**.
4. Groot-Brittannië en Frankrijk hadden veel kolonies en daardoor veel invloed en macht in de wereld. Ook door het onafhankelijk worden van veel van deze kolonies verliezen ze macht en invloed.
5. De VS en de SU zijn de grote overwinnaars van WOII.
6. De VS was als sterkste land uit WOII gekomen.
7. De VS was het beste uit WOII gekomen. Het grondgebied van de VS was niet bezet geweest zoals delen van de SU. In de VS zelf was door de oorlog niets verwoest.
8. De fabrieken draaiden op topcapaciteit om o.a. voor de oorlog de legers van materiaal te voorzien. Veel fabrieken in het westen van de SU waren vernield (of verplaatst) door de oorlog.
9. Hele grote delen van Duitsland waren verwoest.
10. De landen die Duitsland hebben verslagen worden de **geallieerden** genoemd.
11. Na 1945 wordt Duitsland bestuurd door de VS, het Verenigd Koninkrijk (Engeland), Frankrijk en de SU.
12. Ook de stad Berlijn wordt onder VS, het Verenigd Koninkrijk (Engeland), Frankrijk en de SU verdeeld.
13. De Russische revolutie was in 1917.
14. Na WOII is eerst de VS de enige supermacht.
15. De VS is militair (enige land met atoombommen) en economisch het machtigste land ter wereld.
16. Na korte tijd komt er een tweede supermacht bij. Dat is de **SU**.
17. De VS en zijn vriendjes noem je **het Westen**.
18. Veel mensen in het Westen vinden het Oostblok een gebied waar mensenrechten worden geschonden en waar je bang voor moet zijn omdat ze ook de rest van Europa / de wereld in hun invloedssfeer willen brengen.
19. De SU en zijn vriendjes noem je **het Oostblok**.
20. Veel mensen in het Oostblok zien het Westen als een agressieve macht die van plan is het communistische bestuur in het Oostblok te verslaan.
21. Oostblok: dictatuur, communisme.
Westen: democratie, kapitalisme.
22. De Koude Oorlog is een periode van gewapende vrede tussen het Oostblok en het Westen. Er is sprake van een constante oorlogsdreiging die **niet** uitloopt tot een **grootschalig** militair conflict.
23. Twee "kleinschalige" oorlog tussen het Westen en het Oostblok: de Korea-oorlog = 1950 – 1953 en de Vietnam-oorlog = jaren 60 en 70.
24. In Oost-Europa is er in de jaren **1956** in **Hongarije** een gewapende opstand tegen de SU.
25. Het Westen doet niets om de opstandelingen in Hongarije te helpen.
26. Men geeft de opstandelingen in Hongarije in 1956 geen hulp omdat het Westen bang is dat dan WOIII zal uitbreken. Het Westen houdt zich aan de afspraken over de verdeling van Europa tussen de VS en de SU zoals die aan het einde van WOII zijn gemaakt.
27. De Cubacrisis is in 1962.

28. De Cubacrisis is een probleem tussen de VS en de SU. De SU heeft raketten geplaatst op Cuba, in de "achtertuin" van de VS. De waarschuwingstijd voor een aanval van de SU met raketten bewapend met kernbommen is nu heel erg kort geworden omdat deze raketten vlak bij de VS staan. De VS wil dat deze raketten worden verwijderd.
29. De leider van de VS tijdens de Cubacrisis is **Kennedy** de leider van de SU is **Chroestsjov**.
30. President Kennedy laat marineschepen van de VS een blokkade vormen rond Cuba. Ze zullen geen schepen van de SU met oorlogsmaterieel doorlaten.
31. Mensen zijn bang dat de schepen van de SU zullen doorvaren, dat de VS ze zal beschieten, dat de schepen van SU zullen terugschieten en dat er daaruit een volledige WOIII zal ontstaan.
32. De VS en de SU maken afspraken, de raketten van de SU op Cuba worden weggehaald.
33. Praagse lente = in Tsjecho-Slowakije wil de communistische partij het communistische systeem veranderen. Men wil dat het communisme meer vrijheid aan de burgers toestaat.
34. De Praagse lente is in 1968.
35. De SU stuurt soldaten en tanks naar Tsjecho-Slowakije en er wordt geschoten. Zo maakt de SU duidelijk dat men meer vrijheid niet toestaat.
36. Het nieuwe wapen, ontwikkeld in WOII, met ongekeerde vernietigingskracht wordt de **atoombom** genoemd.
37. Bij dit wapen gaat het om kernsplijting, later gebruikt men de fusie van atoomkernen. Daarom noemt men deze wapens ook wel **kernbommen / kernwapens**.
38. De atoombom werd gebruikt door **de VS** in **Japan** op de steden **Hiroshima** en **Nagasaki**.
39. Na de Revolutie in zijn in Rusland de communisten aan de macht?
40. Op economisch gebied houdt het communisme in dat de **productiemiddelen van de staat** zijn.
41. Op politiek gebied houdt dit soort communisme in dat er een **dictatuur** is **van de communistische partij**.
42. Kapitalisme = economisch systeem waarbij een ondernemer eerst (veel) geld in een onderneming stopt met als doel het maken van winst.
43. Een andere omschrijving van kapitalistisch is het begrip **vrije markteconomie**.
44. Een planeconomie wil zeggen dat de overheid bepaalt **wat er in een bepaalde periode** wordt geproduceerd.
45. Democratie is een politiek systeem waarbij het volk grote invloed heeft op de regering.
46. Duitsland in WOII is een dictatuur. De mensen die daar aan de macht zijn noemt men de **Nazi's**.
47. De dictator van Duitsland in WOII heet **Adolf Hitler**.
48. Een invloedssfeer is het gebied waar de supermacht veel te zeggen heeft, veel invloed heeft.
49. De conferentie aan het einde van WOII werd gehouden in de Russische plaats **Jalta**.
50. Tijdens de conferentie van Jalta werden de verdeling van Duitsland en Berlijn in vier bezettingszones geregeld.
51. De leider van Groot-Brittannië = Churchill, van de VS = Roosevelt en Truman, van de SU = Stalin.
52. Oost-Duitsland = **de DDR** = de **Duitse Democratische Republiek**.
53. Oost-Duitsland bevindt zich in de invloedssfeer van **de SU**.
54. West-Duitsland heet officieel de **BRD** (afkorting), deze letters staan voor de **Bonds Republiek Duitsland**.
55. De bekende bondskanselier uit de jaren 50 heet (Konrad) **Adenauer**.
56. West-Duitsland bevindt zich in de invloedssfeer van drie landen. Dat zijn de **VS**, **Frankrijk**, en **Groot-Brittannië**. Van deze drie landen heeft **VS** de meeste invloed.

57. De stad Berlijn ligt helemaal omsloten door gebied dat in handen is van de SU.
58. Na WOII krijgt Berlijn vier sectoren. Dat zijn de sectoren van de SU, de VS, Frankrijk en de sector van Groot-Brittannië.
59. De **sector in Berlijn die bij de SU** hoort wordt **toegevoegd aan de DDR**.
60. De Sovjet sector van Berlijn wordt **Oost-Berlijn** genoemd.
61. De sectoren van Berlijn die horen bij de westerse machten wordt **West-Berlijn** genoemd.
62. Na WOII sluit Stalin de toegangswegen naar West-Berlijn af.
63. Deze actie van de SU heet de blokkade van Berlijn.
64. De westerse landen openen een luchtbrug. West-Berlijn wordt van de meest noodzakelijke dingen voorzien door vliegtuigen die af en aan vliegen van het Westen naar West-Berlijn.
65. De blokkade van Berlijn en de luchtbrug vindt plaats in de jaren 1948 – 1949 en dit duurt bijna een jaar.
66. De SU geeft in 1949 de blokkade van Berlijn op.
67. Transport van en naar West-Berlijn en de BRD vindt plaats via 1 **autowegen**, 2 **spoorlijnen**, 3 **kanalen**, 4 daarvoor aangewezen **luchtwegen** (“luchtcorridors”).
68. Tijdens de blokkade van Berlijn wordt het door de SU onmogelijk gemaakt gebruik te maken van 1 de **autowegen**, 2 de **spoorlijnen**, 3 de **kanalen**.
69. In het Westen is men bang voor de SU. Het Westen is bang dat de SU er naar streeft de baas te worden van de hele wereld.
70. In de SU is men bang dat de VS en haar vriendjes hun invloed willen uitbreiden naar Oost-Europa en het communisme willen verslaan.
71. De SU is in de 20^e eeuw drie keer aangevallen vanuit het Westen. **1** Na de Russische revolutie van 1917 stuurden Fransen en Engelsen legers om de vijanden van de communisten te helpen. **2** De SU werd in WOI aangevallen uit het westen door Duitsland. **3** De SU werd in WOII aangevallen uit het westen door Duitsland.
72. De scheiding tussen het Westen en het Oostblok die door midden Europa loopt heet het **ijzeren gordijn**.
73. De grens loopt van de Oostzee tot Triëst.
74. Het ijzeren gordijn wordt gebouwd door het Oostblok.
75. Het ijzeren gordijn bestaat uit 1 **hekken** die onder **stroom** staan met 2 **wachttorens**. Er lopen en rijden 3 **soldaten** rond om vluchtelingen tegen te houden. Er zijn 4 **mijnenvelden** om vluchtelingen tegen te houden. Er staan 5 **honden** die gaan blaffen en 6 **automatische schietinstallaties** die vluchtelingen moeten neerschieten.
76. Het doel van het ijzeren gordijn om te voorkomen dat mensen uit Oost-Europa vluchtten naar West-Europa.
77. Ga naar Oost-Berlijn. Ga van de sector van de SU naar de Franse, Amerikaanse of Engelse sector en je kunt via die sectoren naar het Westen komen.
78. Mensen die **weg willen uit Oost-Europa** zijn veelal **jongeren** en **hoger opgeleiden**.
79. Per jaar vertrekken **honderdduizenden** mensen uit Oost-Europa, vooral via West-Berlijn, naar het Westen.
80. Het Oostblok bouwt “de Berlijnse muur”. In één nacht wordt West-Berlijn afgesloten. In de stad wordt van noord naar zuid een echte muur gebouwd. De rest van de afsluiting van West-Berlijn is een soort ijzeren gordijn.
81. De staatsveiligheidsdienst die de burgers van de DDR controleert heet de **Stasi** (de **staatssicherheidsdienst**).
82. In de muur heeft men streng gecontroleerde openingen gemaakt zoals bv. Checkpoint Charley. Dat zijn **doorlaatposten**, zo kun je, als je de goede papieren hebt, de muur passeren.
83. Het Marshallplan is plan van de VS om de landen van Europa te helpen de schade van WOII te herstellen.

84. Marshallhulp ging naar de landen van Zuid- en West-Europa.
85. Deze landen kregen geld, goederen, grondstoffen en levensmiddelen.
86. **Economisch:** zorgen dat de economieën van deze landen weer snel zouden herstellen, dat is gunstig voor deze landen maar ook voor de VS. Deze landen zouden dan weer goederen uit de VS kunnen gaan kopen.
Politiek: mensen in slechte omstandigheden zouden wel eens ontevreden kunnen worden. Misschien zouden ze daardoor hun heil wel weer kunnen gaan zoeken bij **uiterst rechtse partijen** (fascisme | nationaalsocialisme) of bij **uiterst linkse partijen** (communisme).
87. Om te voorkomen dat er weer zo'n oorlog als WOII zal uitbreken wordt in 1945 de VN (Verenigde Naties) opgericht.
88. De VN moet ervoor zorgen dat landen die problemen met elkaar hebben **met elkaar gaan praten en niet op elkaar gaan schieten**.
89. De **Veiligheidsraad** moet er voor zorgen dat de vrede wordt gehandhaafd.
90. In de Veiligheidsraad heb **je vijf permanente leden**. Dat zijn landen die **altijd** in de Veiligheidsraad zitten. Naast die vijf permanente leden zijn er ook **10 wisselende leden**. Een wisselend lid zit voor twee jaar in de Veiligheidsraad.
91. De vijf permanente leden van de Veiligheidsraad zijn de VS, Rusland, China, Engeland en Frankrijk.
92. Deze landen zijn permanent lid omdat ze in de tijd van de oprichting (1945) de belangrijkste landen van de wereld waren.
93. De permanente landen van de Veiligheidsraad, de VS, Rusland, China, Engeland en Frankrijk, hebben het vetorecht.
94. Veto betekent letterlijk: ik verbied. Door gebruik te maken van het vetorecht kan één permanent lid een beslissing van de Veiligheidsraad tegenhouden.
95. De grote landen van 1945 hebben dat bewust zo geregeld zodat ze een besluit van de andere landen, waar ze het niet mee eens zijn, kunnen tegenhouden.
96. Het militaire bondgenootschap van het Westen is de NAVO = Noord Atlantische Verdrags Organisatie (=NATO = North Atlantic Treaty Organisation)
97. Lid zijn landen van Noord-Amerika en de landen van West- en Zuid-Europa. (Landen gelegen rond het noorden van de Atlantische Oceaan).
98. De NAVO wordt opgericht in 1949.
99. Een **aanval op één NAVO-land wordt beschouwd op een aanval op ALLEN**.
100. In 1955 werd door het Oostblok het Warschaupact opgericht.
101. In 1955 werd de Bondsrepubliek Duitsland (West Duitsland) lid van de NAVO. Daarin zag de SU zoveel dreiging dat men overging tot het oprichten van het **Warschaupact**.
102. Het militaire bondgenootschap van het Oostblok heet het **Warschaupact**.
103. De bekende bondskanselier uit de jaren 70 is (Willy) **Brandt**.
104. De nieuwe politiek van de BRD en Willy brandt t.o.v. het Oostblok heet de "Ost-politik".
105. De Ost-Politik van Willy Brandt hield in dat de BRD liet merken dat het met Oost-Europa wilde gaan **praten** om te kijken hoe het **wederzijdse wantrouwen** zou kunnen worden **vervangen door meer vertrouwen tussen het Oostblok en het Westen**.
106. Propaganda is politieke reclame.
107. Om er achter te komen wat de andere partij kan en wil, maken beide machtsblokken gebruik van **spionage**.
108. In 1957 lanceerde de SU een raket die een satelliet in een baan om de aarde bracht. De VS dachten dat ze een voorsprong hadden op de SU in rakettechnologie maar de VS bleek achter te lopen op de SU.

109. Als de SU een satelliet rond de aarde konden laten draaien dan konden ze ook kernwapens over grote afstanden op de VS afsturen!
110. De VS starten een ruimtevaartprogramma om als eerste een mens op de maan te brengen en dat lukt (in 1969).
111. Het machtsevenwicht tussen de SU en de VS houdt in dat beide supermachten ongeveer even sterk waren. Dit leidde ertoe dat geen van tweeën het risico van een oorlog wilde lopen want een oorlog tussen de VS en de SU zou er toe kunnen leiden dat beide landen en hun bondgenoten zouden kunnen worden vernietigd en dat deze gebieden dan voor lange tijd onbewoonbaar zouden zijn.
112. Een bewapeningswedloop is het streven van landen om militair sterker te zijn dan de ander. Elke groep streeft naar het bezit van **meer en betere wapens** dan de ander.
113. De SU en de VS waren zo bang voor een totale vernietiging van hun gebied dat ze de risico van het uitbreken van een kernoorlog te allen tijde wilde voorkomen.
114. Na de Cubacrisis werd in 1963 de "hotline" aangelegd. De hotline is een directe verbinding tussen het Pentagon (VS) en het Kremlin. Zo konden de grootmachten elkaar waarschuwen om te voorkomen dat misverstanden of crisissituaties ongewild uit zouden lopen op een kernoorlog.
115. Het kernstopverdrag is een afspraak tussen de VS en de SU om te stoppen met bovengrondse kern(bom)proeven.
116. SALT- en START-overeenkomsten zijn afspraken tussen de VS en de SU om het aantal kernwapens te beperken.
117. In een economisch sterk land als de VS levert de belasting veel meer op dan in een economisch zwakker land als de SU.
118. De VS verhogen de uitgaven aan bewapening steeds verder. De SU wil de bewapening met evenveel geld verhogen. Een rijker land als de VS kan een dergelijke race langer volhouden dan een armer land als de SU.
119. De SU geeft militaire steun aan de communistische regering in **Afghanistan**.
120. De SU trekken hun soldaten terug zonder de oorlog te hebben gewonnen.
121. Reagan voert een politiek van steeds hogere defensie-uitgaven.
122. Reagan is president in de jaren 80.
123. De tegenspeler van Reagan is de president van de SU, Gorbatsjov.
124. Met het **militair industrieel complex** bedoelt men dat de **wapenindustrie** veel winsten kan maken door de grote orders voor militair materieel. Ook gaat het om de belangenverstrengeling van de militaire industrie en betrokken **politici**.
125. De **perestrojka** wil dat de er (o.a. **economische**) **hervormingen** komen. Het communisme moet een beetje kapitalistisch worden, dan zal de economie in de SU wel weer op gang komen.
126. Glasnost betekent "openheid".
127. Glasnost werd ingevoerd in 1985.
128. Door openheid (= meer politieke vrijheid) in de SU ervoor zorgen dat het vastgelopen Sovjetsysteem (beter) zou gaan functioneren.
129. De landen van Oost-Europa kregen de mogelijkheid om hun eigen politieke weg in te slaan. Ook als dat afweek van de politiek van de SU.
130. Als een land in Oost-Europa **voor** de periode voor de glasnost iets anders deed dan de SU-politiek voorschreef dan stuurde de SU **tanks en soldaten** om te duidelijk te maken dat de politiek van dat land weer snel moest worden zoals de SU dat wilde.
131. Bv. in Hongarije werd het ijzeren gordijn niet meer scherp bewaakt. Mensen uit Oost-Europa konden daar vrij eenvoudig het ijzeren gordijn passeren en naar het Westen gaan.
132. In de DDR (Oost-Duitsland) wordt door steeds grotere groepen mensen geprotesteerd tegen de overheid.

133. Voor glasnost (voor 1985) werd elk protest snel met harde hand onderdrukt. Of door het Oostblokland zelf of anders stuurde de SU wel even een flink stel soldaten met tanks. Na de invoering van glasnost kun je protesteren en tot verbazing van de mensen in Oost-Europa wordt er niet tegen opgetreden!
134. Iedere Oost-Duitser kan, als hij/zij dat wil, al de volgende dag door de muur naar West-Berlijn gaan.
135. Daar waar je de week daarvoor nog zou worden doodgeschoten kun je nu met tienduizenden door de muur naar het westen lopen en er is geen Oost-Duitse soldaat die je tegenhoudt.
136. De val van de muur vindt plaats in 1989.
137. De leider van de DDR voor de val van de muur is (Erich) **Honecker**.
138. De DDR gaat op in de BRD.
139. Waarschijnlijk niet. Gorbatsjov wilde het communisme weer nieuw leven in blazen maar door o.a. de glasnost stortte het communistische systeem in elkaar.
140. De SU houdt op te bestaan in 1991.
141. De SU gaat dan over van een communistische staat naar **een soort** democratie.
142. De bondskanselier van de BRD tijdens de Duitse eenwording is (Helmuth) **Kohl**.
143. Als de BRD en de DDR weer één land wordt zijn er een aantal mensen bang dat Duitsland weer de baas zal gaan spelen in Europa.
144. Duitsland **gedroeg zich netjes** in de **NAVO** en in de **EU** en Duitsland **zette zich erg in voor invoering van de euro**.
145. Volgens de regering van West-Duitsland zou het tien jaar duren om de economie van de voormalige DDR op het niveau van de BRD te krijgen.
146. De voorspelling dat de economie van de DDR in tien jaar op het niveau van de BRD zou komen is niet uitgekomen.
147. De kritiek van veel bewoners van West-Duitsland op de politiek van de regering na 1990 is dat de voormalige DDR de belastingbetaler in West-Duitsland handen vol geld kost!
148. De kritiek van veel bewoners van Oost-Duitsland op de politiek van de regering na 1990 is dat de er in de voormalige DDR veel waardevolle dingen zijn verdwenen.
149. Kritiek van inwoners van de voormalige DDR op de situatie nu: **1 veel gratis of goedkope basisvoorzieningen zijn nu veel duurder geworden. 2 de volledige werkgelegenheid uit de DDR is er niet meer. Er is nu werkloosheid, 3 mensen zijn nu veel individualistischer geworden, het gevoel van saamhorigheid is voor een groot deel verdwenen.**
150. Na 1990 is de invloed van Rusland in Oost-Europa bijna helemaal verdwenen. De landen van Oost-Europa kiezen voor lidmaatschap van de EU en de NAVO.
151. Op politiek gebied gaat Oost-Europa over van een **communistische** naar een **democratisch** systeem.
152. Op economisch gebied gaat Oost-Europa over van een **communistische** naar een **kapitalistisch** systeem.
153. In Oost-Europa zijn veel mensen blij met de komst van de democratie en het kapitalisme. Er zijn ook een aantal mensen die het door de overgang naar de democratie en het kapitalisme slechter hebben dan vroeger. Zij willen terug naar de situatie van voor 1990.
154. **Kapitalisme** = economisch systeem waarbij een ondernemer eerst (veel) geld in een onderneming stopt met als doel het maken van **winst**.
155. De invloed van de VS op Nederland / Europa na 1945 is **zeer groot**.
156. De invloed van de VS op Nederland / Europa na 1945 is zeer sterk op de economie, de politiek en de cultuur.

157. De van de VS op Nederland / Europa na 1945 is zeer sterk op:
economie = Nederland / Europa na 1945 wordt **steeds kapitalistischer**.
politiek = veel West-Europese landen (niet alle!) houden bij hun buitenlandse politiek sterk rekening met **wat men in de VS politiek gezien wil**.
cultureel = culturele uitingen als muziek (bv. hiphop), film (Hollywood), taal (Engelse woorden in het Nederlands), kleding (spijkerbroek) en eten (McDonald's) zoals die in de VS voorkomen worden o.a. door Europa in grote mate overgenomen.
158. De VS en de West-Europese landen wilden **kruisvluchtraketten** plaatsen in West Europa. Dat leidde tot zeer grote demonstraties in West-Europa. Veel mensen wilden niet dat deze kruisraketten in West-Europa werden geplaatst. (Grootste demonstratie in Nederland ooit: ruim een half miljoen mensen in Den Haag, 3,7 miljoen handtekeningen.)
159. De VS en de West-Europese landen wilden in de jaren 80 kruisraketten in West-Europa plaatsen omdat de SU ook nieuwe raketten in Oost Europa wilde plaatsen.
160. Er kwam een overeenkomst met de SU. Veel kruisvluchtwapens zijn niet geplaatst en die geplaatst waren zijn weer weggehaald.
161. De confessionele partijen in Nederland steunen over het algemeen de politiek van de VS na WOII en steunen over het algemeen de VS in de Vietnam-oorlog.
162. De liberalen in Nederland zijn zeer grote voorstanders van de politiek van de VS na WOII en zijn het zeer eens met de VS in de Vietnam-oorlog..
163. De sociaaldemocraten in Nederland kunnen over het algemeen wel instemmen met de politiek van de VS na WOII maar hebben toch wel problemen met de politiek van de VS in de Vietnam-oorlog.
164. De communisten in Nederland zijn zeer grote tegenstanders van de politiek van de VS na WOII. Ze vinden de Vietnam-oorlog een schandaal en vinden dat de VS moet stoppen met de Vietnam-oorlog.
165. Mensen in het Westen schrikken zich een ongeluk bij het zien van beelden van de Vietnam-oorlog. Steeds meer mensen ook in de VS, vinden dat het geweld moet stoppen.